

EERSTE HALF JAAR GLASGROENTE: PRIJSVORMING GRILLIG, ENERGIEKOSTEN LAGER

Anita van der Knijff

Sinds enkele jaren worden in *Agri-Monitor* kwartaalrapportages voor verschillende agrarische sectoren opgenomen. Voor de plantaardige sectoren betreft deze enkel de sierteeltsector onder glas. Mede naar aanleiding van vragen van lezers is nu ook een rapportage opgesteld voor de glasgroenteteelt. In dit artikel worden de ontwikkelingen in de glasgroenteteelt in de eerste zes maanden van dit jaar beschreven. In vergelijking met andere kwartaalrapportages, zeker die voor de dierlijke sectoren, zal de rapportage voor de glasgroenteteelt een meer beschouwend karakter hebben, vanwege de beperktere beschikbaarheid van gegevens.

Late start oogstseizoen

Licht (instraling) is een factor van betekenis voor de productie van tuinbouwgewassen, en zeker voor glasgroenten. In de eerste zes maanden van dit jaar was de globale instraling, uitgedrukt in Joules per cm², bijna 2% hoger dan vorig jaar en 7,5% hoger dan het langjarige gemiddelde. Vooral april was dit jaar zeer lichtrijk. Dit geldt in mindere mate ook voor maart. Januari, februari en juni gaan echter de boeken in als relatief donkere maanden. Door het donkere weer aan het begin van het jaar en doordat diverse telers later geplant hadden in verband met de hoge gasprijs ging het oogstseizoen één tot drie weken later van start dan gebruikelijk. Hierdoor bleef gemiddeld genomen de productie tot en met april achter bij vorig jaar. In mei werd die productieachterstand als gevolg van een goede vruchtzetting door het mooie weer in april, echter veelal weggewerkt.

Grillig prijsverloop

Het verloop van de opbrengstprijzen voor de belangrijkste vruchtgroenten gedurende het eerste halfjaar laat een wat grillig en wisselend beeld zien. Dit grillige prijsverloop hangt deels samen met de ontwikkelingen op de internationale markt, zowel qua aanbod als vraag, aangezien het merendeel van de Nederlandse vruchtgroenten wordt geëxporteerd. Zo was bij paprika de vraag naar het Nederlandse product vanaf de start van het seizoen redelijk tot goed, onder andere doordat het Spaanse product op de Duitse markt minder gewild was in verband met residuproblemen. Echter, het positieve effect hiervan op de prijsvorming was minder groot dan waarop vooraf was gehoopt. Voor komkommer begon het seizoen met relatief lage opbrengstprijzen. In april trok de komkommerprijs weer wat aan, waarna in de tweede helft van mei de opbrengstprijs wegzakte. Bij tomaat echter begon het seizoen met relatief goede opbrengstprijzen, maar eind april/begin mei dook de prijs vanwege het grote aanbod omlaag. Vooral de opbrengstprijzen van fijne trostomaten, waarvan het areaal het laatste paar jaar flink is uitgebreid, stonden onder druk. In de tweede helft van mei herstelden de opbrengstprijzen voor tomaat zich weer enigszins, om in het begin van het derde kwartaal opnieuw onderuit te gaan. Aubergine kende tot slot eveneens een wispelturig prijsverloop, waarbij prijsstijgingen en -dalingen elkaar afwisselden.

Export blijft achter

De totale export van verse groenten en fruit van Nederlandse bodem is in het eerste halfjaar van 2007 1% lager dan in dezelfde periode vorig jaar. Ook de export van de belangrijkste vruchtgroenten, met uitzondering van rode paprika, nam af (tabel 1). Vooral de uitvoer naar de twee belangrijkste afzetlanden, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk, bleef achter bij vorig jaar. Overigens lag de export van tomaat tot en met mei boven het niveau van vorig jaar. Dat de totale uitvoer tot en met juni lager is, komt doordat juni 2006 een recordmaand was qua tomatenexport.

Tabel 1 Export van de belangrijkste glasgroenten uitgesplitst naar de belangrijkste afzetlanden, januari tot en met juni 2007 in miljoen kg en mutatie ten opzichte van 2006 (%)

	Duitsland		Verenigd Koninkrijk		Totaal EU-landen	
	Totaal (mln. kg)	Mutatie t.o.v. 2006	Totaal (mln. kg)	Mutatie t.o.v. 2006	Totaal (mln. kg)	Mutatie t.o.v. 2006
Tomaat, tros	82,3	-3,8	11,6	-2,8	141,4	-3,5
Tomaat, los	19,6	-7,6	19,2	-19,5	64,6	-8,8
Paprika, rood	15,1	-10,0	5,9	-4,9	34,0	1,9
Paprika, groen	3,5	-2,4	5,2	-7,2	13,2	-0,2
Komkommer, recht	117,5	-10,3	23,6	-5,7	173,4	-6,8

Bron: KCB/PT.

Lagere energiekosten

Verreweg de twee belangrijkste kostenposten voor glasgroentenbedrijven zijn arbeid en energie. De afgelopen jaren waren de arbeidskosten en -inzet redelijk stabiel. Ook in het eerste half jaar zijn over het algemeen geen grote veranderingen opgetreden. Wel zijn de CAO-lonen licht gestegen; 1,25% per 1 juli 2006 en 0,5% per 1 april 2007. In tegenstelling tot bij arbeid is bij energie het beeld wat minder vlak. In het eerste kwartaal van 2007 kon voor het eerst sinds lange tijd een daling van de commodityprijs voor aardgas opgetekend worden, gevolgd door opnieuw een daling in het tweede kwartaal. In vergelijking met vorig jaar was de commodityprijs dit jaar in het eerste kwartaal ruim 8% lager en in het tweede kwartaal zelfs ruim 14% lager. Overigens geven deze percentages slechts een indicatie van het prijsverloop voor aardgas. Uiteindelijk is op bedrijfsniveau het contract met de gasleverancier bepalend. Ondanks de verschillen in contractvormen is de verwachting dat de gasprijs voor het merendeel van de tuinders in het eerste half jaar gedaald is. Bovendien waren de eerste zes maanden van dit jaar relatief zacht en warm, waardoor het verbruik naar verwachting eveneens lager was.

Samenvatting

Bovenstaande marktontwikkelingen, vooral de matige prijsvorming en de in eerste instantie achterblijvende productie per m², wijzen erop dat de geldelijke opbrengsten van het gemiddelde glasgroentenbedrijf de eerste zes maanden van dit jaar op een lager niveau uit zullen komen dan vorig jaar. Daartegenover staat dat de energiekosten veelal ook lager uit zullen vallen. Hoewel de verschillen tussen de bedrijven groot zijn, zullen de meeste telers toch op een beter eerste halfjaar hebben gehoopt.